

RUJAN 2024

Preporuke za očuvanje zdravlja u digitalnom obrazovanju

Autori abecednim redom:

Alessandro Carbone, T-HAP LTD

Elizabeth Gregersen, FO Aarhus

Jasmine Christensen, FO Aarhus

Johane Steiner, Greta du Velay

Lidija Kralj, Udruga Suradnici u učenju

Popi Christopoulou, Academy of Entrepreneurship

Purificación Vicente, Universidad De Salamanca

Rosanna Rossi, Consorzio degli Istituti Professionali

Urednici:

Elizabeth Gregersen, FO Aarhus

Jasmine Christensen, FO Aarhus

Izgled i naslovnica:

FO Aarhus, Danska

Obajavio: Erasmus+ projekt

WIDE:

Wellness in Digital Education

Project Number: 2021-1-DK01_KA220-VET-000025080

Rujan, 2024

**Co-funded by
the European Union**

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or the European Education and Culture Executive Agency (EACEA). Neither the European Union nor EACEA can be held responsible for them.

Tablica

Sadržaja

02 Partneri

11 Naučene
lekcije

03 Obrazloženje

14 Preporuke

04 Ciljevi

05 Metodologija

09 Učinak

Partneri

FO-Aarhus
Danska

Consorzio degli
Istituti Professionali
Italija

T-HAP LTD
Cipar

Suradnici u učenju

Udruga Suradnici
u učenju
Hrvatska

Academy of
Entrepreneurship®

Akademija
poduzetništva Astiki
Etaireia
Grčka

VNIVERSIDAD
DE SALAMANCA

Universidad De
Salamanca
Španjolska

Lycee Charles et
Adrien Dupuy
Francuska

Projektno

Obrazloženje

Pandemija koronavirusa unijela je promjene u obrazovne sustave utječući na gotovo 1,6 milijardi učenika u više od 190 zemalja na svim kontinentima. Obrazovni sustavi u mnogim zemljama prebacili su se na digitalno učenje, no pritom su imali poteškoća s integracijom digitalnog učenja u svoje kurikulume i tradicionalno poučavanje. Škole su se suočavale i s tehničkim zahtjevima digitalnih sustava i alata za učenje: kako ih iskoristiti i integrirati u nastavnu aktivnost (tj. kombinirano učenje) zajedno s potrebnim vještinama i kompetencijama koje bi nastavnici i učenici trebali imati te kako na najbolji mogući način upotrebljavati nove alate. Ograničenje kretanja dodatno je pokazalo da su nastavnici morali promijeniti svoj pristup učenju i poučavanju kako bi uzeli u obzir i fizičku i mentalnu dobrobit učenika.

Ograničenje kretanja pokazalo je da bi dugotrajna upotreba interneta mogla biti i fizički i psihički naporna i za nastavnike i za učenike. Digitalno učenje stoga podrazumijeva ne samo potrebu za snalaženjem s takozvanim „digitalnim načinom razmišljanja“ i njegovim usvajanjem, već i dobrobit svih koji su uključeni u proces učenja (nastavnika i učenika). Dobrostanje ima ključnu ulogu u osmišljavanju i razvoju uključivih digitalnih/kombiniranih programa učenja i sustava isporuke.

Projekt WIDE istražio je fizičke i mentalne zdravstvene aspekte učenja na daljinu i razvio metodologiju poučavanja za nastavnike koja osigurava ne samo učenje o digitalnom obrazovanju, već i o dobrobiti učenika. Osim toga, projekt WIDE bavio se europskim pitanjem učinkovite digitalne transformacije i inovativnih praksi u strukovnom obrazovanju i osposobljavanju. Ograničenje kretanja zbog bolesti COVID-19 i uvjeti nakon pandemije zahtjevali su povećano digitalno i kombinirano poučavanje i učenje, iz čega proizlaze relevantni rezultati projekta WIDE. I sada, nakon pandemije bolesti COVID-19, projekt WIDE pokazao je da je dobrostanje nastavnika i učenika važno u okruženjima za učenje na daljinu i licem i lice.

Projektni Ciljevi

Svrha projekta WIDE briga je o osobnoj i profesionalnoj dobrobiti svih sudionika obrazovnog procesa u online i kombiniranom učenju i osposobljavanju.

Cilj je bio odgovoriti na izazove koji su uočeni u digitalnom učenju zbog:

- doprinosa jačanju uključivosti obrazovnih sustava u digitalnom dobu
- razvoja inovacija namijenjenih obrazovnim politikama
- poticanja participativnih pristupa inovacijama u obrazovanju u kojima sudjeluje više dionika
- integracije dobrostanja kao ključnog čimbenika, s obzirom na kvalitetu i prilagodljivost obrazovnih sustava, s namjerom stjecanja otpornost učenika i nastavnika.

Projektna Metodologija

Tijekom projekta WIDE provedene su ankete, stvoren je novi Okvir i Smjernice za učitelje i osmišljeno je područje e-učenja.

Na početku projekta izrađene su internetske stranice i platforma za učenje (<https://wide-project.eu>) kako bi svi zainteresirani bili obavješteni o projektnim aktivnostima. Internetska stranica redovito se ažurirala. Konačni izrađeni alati i materijali postavljeni su na internetske stranice kako bi se omogućila što bolja i šira dostupnost i njihova daljnja upotreba tijekom trajanja projekta. Svi su rezultati i materijali dostupni na internetu. Na internetskim stranicama nalazi se i odjeljak s vijestima s informacijama o predstojećim događanjima, npr. o stručnom usavršavanju učitelja i različitim događanjima kojima bi se privuklo zainteresirane.

Tijekom projekta WIDE ostvareni su sljedeći rezultati:

- **R1) Analiza rezultata istraživanja o dobrobiti u digitalnom obrazovanju**

U svim su partnerskim zemljama provedene ankete kako bi se prikupili podaci o potrebama i opažanjima učenika, nastavnika i roditelja tijekom učenja na daljinu. Ankete su strukturirane u **online** obliku (obrazac Googlea) kako bi se osigurala njegova dostupnost svima zainteresiranim. (Za cijelovito izvješće skenirajte QR kod.)

- **R2) WIDE metodološki okvir**

Radi se o prilagođenom modelu koji je testiran u školama s pomoću niza pilot-projekata u kojima su sudjelovale sve partnerske zemlje. Odnosi se na „model kompleta ljudskih potreba“ (human set essentials) koji obuhvaća četiri dimenzije: tehničku (komplet alata, toolset), pedagošku (komplet vještina, skillset), intelektualnu (način razmišljanja, mindset) i emocionalnu (način voljenja, heart-set) kako bi se zajamčilo optimalno razumijevanje, veća odgovornost i angažirana provedba od strane svih korisnika.

Time se nastavnicima omogućuje da na najbolji način uključe digitalni/kombinirani model u svakodnevno poučavanje u kojemu se upotrebljava „Lov-e & Car-eosity” – participativni model e-učenja koji potiče uključenost. Ovo je proces uključivanja u živote ljudi na njihovom internetskom putovanju i pružanje podrške u zajedničkom stvaranju novih putova učenja.

Nakon što je definiran okvir, partnerske zemlje razmijenile su ga radi dobivanja povratnih informacija i potvrdile ga na sastancima za provjeru valjanosti s dionicima. Nakon povratnih informacija i provjere valjanosti okvir je ispitana na lokalnoj razini.

(Za cijelovito izvješće skenirajte QR kod.)

R3) Smjernice za dobrostanje u uključivo m digitalno m obrazovanj u na području e-učenja

Smjernice su strategije i prijedlozi za osmišljavanje i razvoj uključivog digitalnog i kombiniranog okruženja za učenje, uz naglasak na dobrostanju kao temeljnoj dimenziji projekta. Smjernice su namijenjene stručnjacima u strukovnom obrazovanju, nastavnicima i voditeljima stručnih usavršavanja te voditeljima strukovnog obrazovanja i stručnog usavršavanja. Sadržavaju prijedloge i savjete o tome kako stvoriti uključiva okruženja za učenje za digitalno i kombinirano učenje.

Greta du Velay, u suradnji s T-Hap stručnjacima, bila je odgovorna za razvoj Smjernica. Partneri su dostavili i popratne materijale za smjernice, tj. primjere dobre prakse i studije slučaja. Raspravljalo se o prvom izdanju, a partneri su pozvani da sudjeluju u poboljšanju tijekom sastanka u Hrvatskoj. Na sastanku je prikazana prva dovršena verzija Smjernica i podijeljena je tijekom lokalnih pilot-aktivnosti. Konačne Smjernice prevedene su na sve jezike partnera te su dostupne i besplatne za preuzimanje na internetskim stranicama projekta.

(Za cijelovito izvješće skenirajte QR kod.)

R4) WIDE put e-učenja

Tečaj e-učenja za nastavnike, voditelje stručnih usavršavanja i edukatore smatra se resursom kojim se može zajamčiti stručno usavršavanje svih zainteresiranih stručnjaka. Nakon što su okvir i Smjernice postavljeni i postali dostupni na internetskoj stranici, tečaj je testirala pilot skupina koja se sastojala od najmanje 10 nastavnika iz partnerskih organizacija i najmanje 50 nastavnika izvan partnerskih organizacija.

Povratne informacije prikupljene su putem upitnika i intervjuja kako bi se poboljšao tečaj. Svi su partneri zatim preveli sav materijal s engleskog jezika na jezike svojih partnera. (Za cijelovito izvješće skenirajte QR kod.)

Dodatna su značajka tečaja e-učenja za nastavnike e-značke. Lako to nije bio dio prvočasnih rezultata projekta, partneri su smatrali da bi nastavnicima bilo korisno imati europske e-značke kao dokaz da su prošli tečaj o dobrostanju u digitalnom učenju. Korištenje digitalnih znački u obrazovanju sve je popularnije. Digitalne značke su elektronički prikaz certifikata koji je vizualan, dostupan na internetu i ugrađen u metapodatke koji pružaju kontekst, značenje i rezultat aktivnosti. Lako je njima upravljati, provjeravati ih i dijeliti na mreži. Digitalne iskaznice poslodavcima pružaju dokaze o tome što su pojedinci učinili i zašto je to važno.

T-HAP je kategorizirao vještine i kompetencije stecene putem WIDE-ova tečaja s pomoću kategorizacije prema ESCO-u (<https://esco.ec.europa.eu>) kako bi utvrdio sposobnosti i znanja koje treba certificirati. Nakon toga e-značke izdane su svima koji su završili e-tečaj i pristupili alatu za procjenu WIDE-a.

Mikrokvalifikacija je potvrda o procijenjenom učenju koja je dodatna, alternativna, komplementarna ili sastavni dio formalne kvalifikacije (Oliver, 2019.). Provjeravaju se postignuća u određenom području studija ili stručnog usavršavanja u obliku koji se može dijeliti s kolegama, poslodavcima i pružateljima usluga obrazovanja.

R5) Preporuke za očuvanje zdravlja u digitalnom obrazovanju

Izvješće uključuje sve relevantne ciljeve, metodologije i aktivnosti da bi se prikupile informacije o doprinosu projektnih partnera i dionika projektu. Cilj je ovog izvješća informirati sve relevantne dionike o projektnim mogućnostima povezanim s dobrostanjem u internetskom/kombiniranom obrazovanju.

U Preporukama su prikupljeni doprinosi iz svake tablice s više dionika, uključujući ključne preporuke za prevladavanje posebnih izazova koji su se pojavili tijekom pilot-projekata. Završna verzija izvješća uređena je i dostavljena na engleskom jeziku. Partneri su preveli dokument na nacionalne jezike kako bi se poboljšala njihova dostupnost.

Projektni Učinak

WIDE na fizičkoj i psihološkoj razini utječe na sve ciljne primatelje. Istaknuta je hitna potreba za uspostavom i razvojem novih metoda i alata kojima se promiče dobrostanje u učionicama.

Ravnatelji, nastavnici/predavači stekli su veću svijest o važnosti dobrostanja kao ključne dimenzije koju treba uzeti u obzir pri planiranju i organiziranju digitalnog i kombiniranog obrazovanja, ne samo za svoje učenike, već i za sebe tijekom suočavanja s novim izazovima u digitalnim i kombiniranim učionicama. Uspjeli su adresirati online didaktiku u smanjivanju dosade i povećanje motivacije učenika u nastavi. Utvrđeno je da je nastavnicima potrebna dodatna potpora, posebno pri planiranju digitalnih i kombiniranih okruženja za učenje. Dodatno su se stručno usavršili, što je dovelo do suradnje između nastavnika i voditelja stručnih usavršavanja. Osim toga, nastavnici su mogli poboljšati svoje digitalne i meke vještine (soft skills, u planiranju aktivnosti, zadaća, upravljanju posredovanim relacijskim sustavom itd.). Neprestano bi dobivali redovite povratne informacije od učenika kako bi im pomogli poboljšati i prilagoditi svoje metode.

Kad je riječ o prednostima digitalnih značaka, institucije su bile fleksibilne u izradi kataloga digitalnih značaka i njihovom upravljanju, u skladu sa strateškim inicijativama svoje organizacije. Digitalne značke omogućile su ustanovama da lako dodijele značke svojim učenicima, uključujući mogućnost skupnog dodjeljivanja i opoziva prema potrebi.

Polaznici/pripravnici/studenti bili su korisnici programa i djelovali su kao sukreatori uključivog okruženja za učenje. Stekli su veću svijest o važnosti dobrobiti u internetskim okruženjima za učenje, čime su stekli vještine i razumijevanje za uspjeh u internetskom okruženju. Nadalje, pozitivno i plodonosno internetsko obrazovno iskustvo dovelo je do većeg učinka i učinkovitosti te zajedničke motivacije nastavnika i učenika. Tijekom učenja na daljinu studenti mogu u potpunosti iskoristiti mogućnosti i fleksibilnost koje nudi internetsko obrazovanje.

Roditelji i obitelji također su imali koristi od povećane svijesti o važnosti dobrostanja kao ključne dimenzije koju treba uzeti u obzir pri pohađanju digitalnog i kombiniranog obrazovanja. Prihvatili su dogovor o suodgovornosti sa školom kako bi se zajamčilo uključivo i visokokvalitetno osposobljavanje svih mladih. Općenito, roditelji su stekli bolje razumijevanje i uvažavanje internetskih alata za učenje.

Organizacije sudionice uključile su se u inovacije u pristupima i metodama poučavanja i osposobljavanja u digitalnom i kombiniranom učenju. Osim toga, zajedničkim osmišljavanjem sustava osposobljavanja povećavaju održivost i prilagodljivost integriranih kombiniranih sustava za provedbu učenja. Proširili su svoju mrežu za digitalnu transformaciju učenja (DTL) koja uključuje pružatelje strukovnog obrazovanja i osposobljavanja aktivnih na različitim obrazovnim razinama. Organizacije su općenito doprinijele širenju europske kulture o uključivosti obrazovnih sustava u digitalnom dobu.

Povezani dionici, lokalni, regionalni, nacionalni i međunarodni, privatni i javni, povećali su svoju svijest o važnosti dobrostanja kao ključne dimenzije u osmišljavanju i razvoju te provedbi programa osposobljavanja, posebno u slučaju digitalnog i kombiniranog učenja. Stoga su se obvezali da će širiti provjereni okvir WIDE-a i povezane resurse kako bi se potaknula njegova široka primjena.

Naučene Lekcije

Usmjerenost na dobrostanje nužna je za učinkovito digitalno učenje. Tijekom i nakon pandemije bolesti COVID-19 škole diljem svijeta morale su prijeći na digitalnu nastavu i prilagoditi metode učenja. To je pokazalo u kojoj bi mjeri digitalno učenje moglo utjecati na fizičko i psihičko zdravlje ne samo učenika, već i nastavnika i roditelja. WIDE projekt je naučio da je učenje ispred računala 5-6 sati dnevno bilo previše zamorno. Učenici su izrazili da je njihova učinkovitost niža od normalne i da ih je lakše omesti kad uče kod kuće. U nekim partnerskim zemljama izostao je fokus tijekom nastave na daljinu, a neki su se učenici osjećali usamljenima te su im nedostajale društvene aktivnosti povezane sa stjecanjem znanja i vještina. Projekt WIDE također je otkrio da su neki učitelji razmišljali o interaktivnim strategijama poučavanja kako bi izbjegli zamor, jer su podučavali na isti način kao i u nastavi licem u lice.

Stoga je potrebno prilagoditi metodologiju kojom će se uzeti u obzir i stvarno učenje i dobrostanje učenika u obrazovanju. Danas je neizbjježna činjenica da se u obrazovanju koristi kombinacija učenja licem u lice i digitalnog učenja. U tom je pogledu projekt WIDE pridonio boljem razumijevanju tog pitanja i ponudio metodologiju kojom se osigurava učenje i dobrostanje učenika i studenata.

U okviru WIDE-a i e-učenja razmotrena je i izrađena nova metodologija za osiguravanje dobrostanja učenika i nastavnika u internetskom učenju, ali i učenju licem u lice i kombiniranom učenju. WIDE je otkrio da jednostavno usmjeravanje na razvoj ključne kombinacije skupa alata i skupa vještina za e-učenje nije dovoljno. Učenje mora integrirati dobrostanje učenika.

Model „human set essentials“ integriran je u okvir WIDE-a. Ovaj model zaštite zdravlja, sigurnosti i okoliša testiran je 2020. u jednom od najvećih gradova u Kanadi i pokazao je da je tek nakon osam tjedana 35 % zaposlenika izvijestilo o boljoj kvaliteti i dobrostanju.

Za učenje na daljinu bilo je potrebno odstupiti od poučavanja/učenja uživo. To znači upotrebu zanimljivijih pristupa kao što su pripovijedanje (storytelling) ili mikropoučavanje kako bi se studenti više uključili (npr. upotrebom okvira za prijedloge) ili kako bi se aktivirala drugačija uključenost (zahvaljujući prekidima i mogućnosti individualizacije i prilagodbe tečajeva). Nadalje, kroz webinare, interaktivne aktivnosti u učionici i radionice za profesionalni razvoj, projekt WIDE doživio je značajan napredak u društveno-emocionalnom učenju, komunikacijskim vještinama i općoj dobrobiti. Pozitivne povratne informacije nastavnika i učenika potvrđuju učinkovitost tih metoda i obvezali su se nastaviti s tim radom u budućnosti kako bi se dodatno ojačali obrazovni ishodi i emocionalna dobrobit u učionici.

Kroz ankete i prikupljanjem podataka od učenika/studenata, nastavnika/trenera i roditelja, projekt WIDE uspio je definirati da se dobrostanje smatra vrijednom dimenzijom u dizajnu digitalnih okruženja za učenje. Usredotočenost na dobrostanje poboljšava kvalitetu učenja na daljinu. Projekt WIDE uključio se i u model participativnog sudjelovanja za e-učenje „The Lov-e & Car-e-osity“. Podaci dobiveni iz partnerskih zemalja mogu se međusobno razlikovati te je stoga jedna od koristi ovog modela to što on nije „jedan za sve“, nego je dinamičan. Stoga ga to čini primjenjivim na novi WIDE metodološki okvir koji je također dinamičan. Ankete WIDE-a pokazale su da je održavanje dobrostanja nastavnika, koji se suočavaju s novim izazovima u digitalnim i kombiniranim učionicama, jednako važno za dobrostanje njihovih učenika.

WIDE trening u Modeni 2022. godine omogućio je nastavnicima da podijele poteškoće i frustracije tijekom nastave na daljinu. Osvrnuli su se i na vlastite metode poučavanja putem interneta. Nakon stručnog usavršavanja u Modeni učitelji i nastavnici naglasili su važnost digitalne dobrobiti učenika jer bi to moglo pomoći da se neke poteškoće s kojima su se susreli tijekom nastave na daljinu svedu na najmanju moguću mjeru.

To ih je također navelo da shvate da, **ako ne poduzmemosmjere, pristup učenju na daljinu može dovesti do negativnog ishoda i nedostatka učenja**. Ključne komponente koju su sudionici događaja u Modeni naučili i otkrili bile su komunikacija i odnosi, koji se mogu narušiti tijekom učenja na daljinu. Primarni fokus bio je na poticanju svih sudionika da aktivno govore i slušaju. Rješenje u stjecanju dobrostanja u uvjetima udaljenosti briga je za odnos između nastavnika i učenika.

Briga za osobno izražavanje u komunikaciji ili putem alata kao što je pripovijedanje (storytelling) iznimno je važna. Otvorena komunikacija pomogla je u jačanju veza među pojedincima te je u konačnici pomogla sudionicima da prevladaju strah od javnog nastupa (i u digitalnom okruženju) i dodatno poboljšaju vještine slušanja i potiču veći osjećaj empatije. Pomnim slušanjem i razumijevanjem sudionici su naučili staviti se u poziciju drugih, što je produbilo njihovo međuljudsko razumijevanje i izgradilo uključivije okruženje. Naglašavajući razvoj međuljudskih vještina, motivacije za učenje i podrške nastavnicima, ovi programi nude vrijedne strategije za poboljšanje cjelokupnog obrazovnog iskustva. Inicijativa za promicanje dobrostanja u obrazovanju otkrila je važne uvide u to kako pojedinci mogu poboljšati svoje komunikacijske sposobnosti, kao i kako obrazovne ustanove mogu pružiti potporu učenicima i nastavnicima u okruženju za učenje koje se razvija.

Unatoč završetku pandemije, projekt WIDE još uvijek ima veliku vrijednost. Kako je prethodno navedeno, rezultati provedbe pokazali su da su metodološki alati WIDE-a koji su analizirani i razvijeni vrijedni resursi za internetsko učenje koje obrazovni stručnjaci mogu upotrebljavati u digitalnom učenju, kombiniranom učenju i/ili učenju licem u lice.

Projektne Preporuke

Pandemija bolesti COVID-19 dovela je do dramatične promjene u našem pristupu obrazovanju. Nastavnici i učenici morali su se prilagoditi novom načinu života u digitalnom svijetu. Slijedom te promjene, kako je prethodno istaknuto, svijest o važnosti integracije mentalne i fizičke dobrobiti nastavnika i učenika kao temeljne vrijednosti stoga je ključna za zdravo obrazovanje putem interneta. WIDE projekt ima 9 preporuka za kreatore politika u obrazovnom sektoru:

1. Osposobljavanje nastavnika u području digitalne emocionalne inteligencije

Važnost visokokvalitetnog osposobljavanja za učitelje i nastavnike pokretački je mehanizam za opći cilj osiguravanja zdravog obrazovanja putem interneta. Stoga je važno ulagati u programe osposobljavanja i dati im prednost kako bi nastavnici bili dobro opremljeni za digitalne pristupe. Kako bi se dodatno pružila potpora nastavnicima u kombiniranim i digitalnim okruženjima za učenje, ključno je provesti program trajnog stručnog usavršavanja usmjeren na emocionalnu inteligenciju u digitalnom okruženju. To osposobljavanje ne bi se temeljilo samo na postojećim praksama, već bi nastavnicima omogućilo učinkovito upravljanje emocijama učenika u virtualnim učionicama. Mogla bi obuhvaćati područja kao što su otkrivanje emocionalnih poteškoća na internetu, stvaranje sigurnih digitalnih prostora i primjena načela „socijalno-emocionalnog učenja“ u udaljenim okruženjima.

Ti su aspekti uključeni i obvezni u kurikulumima stručnih usavršavanja kojim se nastavnici i voditelji usavršavanja pripremaju za organizacijske položaje (u javnom i privatnom sektoru). Stoga treba naglasiti da „digitalni način razmišljanja“ ne bi trebao biti samo tehničke prirode, već bi trebao uključivati i dobrostanje te imati zdravu metodologiju obrazovanja na internetu.

2. Integracija metrike dobrobiti u planiranje kurikuluma

TUspjeh projekta WIDE pokazuje da je dobrobit ključna i za učenike i za nastavnike.

Formalna politika mogla bi integrirati posebne parametre dobrostanja u proces planiranja kurikuluma obrazovnog sustava. Tim bi se parametrima procijenilo emocionalno zdravlje, razina uključenosti i upravljanje stresom kako bi se osiguralo da digitalne i fizičke učionice daju prednost mentalnom zdravlju i dobrostanju zajedno s akademskim ishodima.

U skladu s tim, ažurirani tečaj za nastavno osoblje i osoblje za stručno usavršavanje osigurava put profesionalnom usavršavanju (kao što je WIDE) i obvezan je svake druge godine. U ispitu i akreditaciji učitelja i nastavnika (trajanje), poseban dio odnosi se na sposobnost i brigu za dobrostanje u aktivnosti učenja. Od nastavnika i voditelja stručnog usavršavanja trebalo bi tražiti da pokažu/izvijeste o svojim sposobnostima i sposobnostima u pružanju skrbi za dobrostanje u obrazovanju jer se to odnosi na učenike (bilo koje dobi) i na njih same u isto vrijeme, zajedno s redovitim sastancima za vrednovanje koji će se organizirati u školama kako bi se pratio napredak i donosile odluke o mjerama za poboljšanje.

3. Razvoj nacionalnog okvira za kombinirano učenje s integracijom socijalno-emocionalnog učenja

S obzirom na kombinirano učenje i učenje na daljinu, ključno je imati standardizirani nacionalni okvir koji uključuje socijalno-emocionalno učenje kojim bi se školama pružile smjernice za učinkovito kombiniranje tradicionalnih i digitalnih okruženja za učenje, čime bi se osigurala dosljedna primjena strategija socijalno-emocionalnog učenja na različitim obrazovnim platformama.

4. Primjena različitih pedagoških pristupa

Uz prethodno navedenu preporuku, kako bi se osiguralo dobrostanje učenika u obrazovanju na daljinu, ključno je i pružiti različite oblike i vrste pedagoških aktivnosti. Nudeći različite metode, kao što su interaktivni kvizovi, studije slučaja, stimulacije i grupni projekti, nastavnici mogu bolje zadovoljiti individualne potrebe učenika. Pristup pomaže u održavanju njihove motivacije i sprečavanju mentalne iscrpljenosti. Nadalje, prilagođavanjem aktivnosti različitim stilovima učenja institucije mogu stvoriti dinamičnije i poticajnije okruženje, čime se promiče opće dobrostanje i bolje zadržavanje znanja.

5. Osnivanje ambasadora/koordinatora dobrostanja u školama

Projekt WIDE preporučuje da se u svakoj školi zahtijeva stvaranje malog tima nastavnika koji su izričito zaduženi za brigu o dobrostanju u obrazovanju.

Timovi promiču inicijativu za održavanje pozornosti na pitanje dobrostanja kako bi pružili informacije, alate i najnovije obrazovne pristupe o toj temi te poduprli nastavnička i razredna vijeća. Ti ambasadori/koordinatori također bi poticali inicijative i mogli bi mentorirati kolege u kombiniranom poučavanju i pomagati im da se snađu u tehničkim i emocionalnim aspektima svojeg radnog okruženja.

6. Od sveučilišta će se tražiti da strukturno planiraju istraživačke aktivnosti u vezi teme

Dostavljaju se redovite povratne informacije obrazovnom osoblju i drugim dionicima kako bi se razumjela postignuća o dobrostanju u obrazovanju uz istodobno rješavanje novih izazova koje obrazovanje (digitalno) donosi. Također mogu uključiti škole i centre za strukovno obrazovanje i osposobljavanje o tome gdje prikupljati podatke.

7. Važnost partnerstva za razvoj i razmjenu dobre prakse

Povećanje broja škola i učenika kojima se predlaže projekt važno je, ako ne i ključno, za održivost projekta. Kao što je navedeno u okviru WIDE-a i podacima, čak se i zemlje sudionice međusobno razlikuju. Međutim, to također jest i prednost. Snažna partnerstva imaju ključnu ulogu: osim već uspostavljenih (odnosi među nastavnicima škola Konzorcija i s njima te šire – u Genovi je zabilježeno snažno sudjelovanje različitih instituta kojima je projekt također bio vrlo zanimljiv), predani smo širenju i konsolidaciji novih mreža suradnje, na primjer drugih regionalnih školskih ureda, Nacionalnog istraživačkog vijeća (CNR), visokih tehničkih instituta (ITS), akademija, instituta za strukovno osposobljavanje i drugih. Stoga će partnerstva samo dodatno koristiti projektu.

8. Potreba za stalnom potporom istraživanju i razvoju za (digitalno) obrazovanje koje se temelji na dobrostanju

Dobrostanje u okviru WIDE-a ne smatra se ishodom, već procesom i kontinuiranom potporom, edukatori mogu održati **održivost dobrostanje ljudi** tako da kontinuirano prakticiraju dobrostanje u digitalnim i analognim prostorima. Stoga je također važno da svaka razina lanca (ulagači, upravitelji, tehničari, pružatelji sadržaja, nastavnici i voditelji stručnog usavršavati) mora razmišljati i djelovati u pogledu dobrostanja.

9. Održivost projekta

Radi održivosti projekta, provedenog eksperimentiranja i dobivenih rezultata, talijanski partner, Consorzio degli Istituti Professionali (kao mreža škola koja se sastoji od više od šezdeset državnih strukovnih i tehničkih škola diljem Italije) namjerava nastaviti s diseminacijom projekta, ali prije svega predlaže organiziranje posebnih tečajeva osposobljavanja za nastavnike o metodologiji WIDE-a.

U zaključku naših preporuka, kreatori politika, lokalni i međunarodni dionici mogu pomoći kroz ulaganja, određivanje prioriteta programa obuke, procjenu kurikuluma, podršku za daljnje istraživanje i razvoj, ambasadore, kao i sparing, kako bi se osiguralo implementaciju WIDE okvira i Smjernica. Projekt WIDE želi istaknuti da će veliki dio potpore doći iz ulaganja i kontinuirane potpore osposobljavanju nastavnika kako bi se ostvarili naši ciljevi za dobrostanje na internetu i izvan njega te kako bi to i dalje bio prioritet u budućnosti.

<https://www.wide-project.eu/>

Co-funded by
the European Union

KA220-VET-2021-023

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or the European Education and Culture Executive Agency (EACEA). Neither the European Union nor EACEA can be held responsible for them.